

Istražuj mudro

Savjeti za mudro ponašanje na internetu

1. savjet

Širi dobre vibracije po internetu i u stvarnom životu.

Zapamti, kad objaviš nešto na internetu ili netko drugi objavi sliku, komentar ili poruku koja je vezana uz tebe, taj sadržaj može zauvijek ostati na internetu.

2. savjet

Dobro razmisli što i s kim dijeliš.

Važno je stati i znati kad nešto treba ili ne treba objaviti. Razmisli trebaš li reagirati na svaku objavu, sliku, komentar ili podijeliti lažnu informaciju.

3. savjet

Čuvaj svoje tajne.

Nikada ne treba dijeliti s nepoznatim osobama svoju adresu, e-poštu, telefonski broj, lozinke, korisnička imena ni školske dokumente.

4. savjet

Ljudi na internetu neće te vidjeti kako ti vidiš sebe.

Različite osobe mogu vidjeti iste informacije i na temelju njih donijeti različite zaključke.

5. savjet

Poštuj svoju i tuđu privatnost, čak i ako ti se ta odluka ne sviđa.

Različite situacije zahtijevaju različitu reakciju na internetu i u stvarnom svijetu.

Istražuj sigurno

Savjeti za sigurno ponašanje na internetu

1. savjet

Osmisli sigurnu lozinku.

Odaberi barem osam znakova i upotrijebi kombinaciju slova (velika i mala), brojeva i simbola.

2. savjet

Koristi se različitim lozinkama.

Upotrijebi različitu lozinku za svaki važan račun.

3. savjet

Upotrijebi maštu.

Nemoj upotrebljavati lozinke koje je lako pogoditi, kao što je tvoj nadimak, ime škole ili najdraže košarkaške momčadi, niz brojeva (npr. 123456) itd. Nipošto nemoj upotrebljavati riječ „lozinka” kao lozinku!

4. savjet

Čuvaj svoje osobne podatke.

Nije dobro upotrebljavati osobne podatke (ime, adresa, e-adresa, telefonski broj, osobni identifikacijski broj, majčino djevojačko prezime, datumi rođenja itd.) ili jednostavne pojmove u svojoj lozinki.

5. savjet

Slobodno i bez straha promijeni lozinku.

Ako znaš ili misliš da, osim odrasle osobe od povjerenja, netko drugi zna tvoju lozinku, odmah je promijeni.

Istražuj

oprezno

Savjeti za oprezno ponašanje na internetu

1. savjet

Nekoliko puta provjeri vjerodostojnost internetske stranice.

Prije nego što klikneš na poveznicu ili upišeš lozinku na internetskoj stranici koju prvi put posjećuješ, provjeri odgovara li adresa mrežne stranice imenu proizvoda ili tvrtke s informacijama koje tražiš.

2. savjet

Upotrebljavaj sigurne internetske stranice.

Provjeri počinje li adresa mrežne stranice s „https://” i nalazi li se mali znak lokota slijeva.

Primjer:

3. savjet

Pazi da ne nasjedneš na prevare.

Ako elektronička pošta ili stranica nudi nešto predobro da bi bilo istinito, npr. priliku da se zaradi puno novca, to je laž. Ne nasjedaj na lažnu poruku.

4. savjet

Može se dogoditi bilo kome.

Ako ipak nasjedneš na internetsku prevaru, odmah to reci svojim roditeljima, učiteljima ili drugoj osobi od povjerenja. Odmah promijeni lozinke svojih računala.

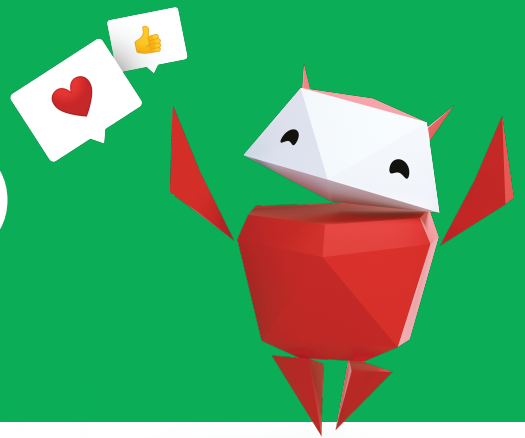
5. savjet

Pažnja! Zapamti: internetska stranica ili oglas ne mogu znati što nije u redu s tvojim uređajem!

Postoje prevare koje te potiču na preuzimanje zlonamjernog (eng. *malware*) ili neželjenog softvera, prepoznat ćeš ih po poruci u kojoj obično piše da nešto nije u redu s tvojim uređajem. Ne nasjedaj na lažnu poruku.

Istražuj Ljubazno

Savjeti za ljubazno ponašanje na internetu

1. savjet

Slijedi zlatno pravilo!

Ponašaj se prema drugima na internetu i u stvarnom životu onako kako želiš da se drugi ponašaju prema tebi. **Primjer:** prijavi uznemiravanje. Obavijesti nekoga tko može pomoći, to može biti roditelj, učitelj ili školski pedagog.

2. savjet

Štiti druge!

Zaštitnik se bori protiv lošeg ponašanja i zalaže se za dobrotu, ljubaznost i pozitivnost. **Primjer:** prijavi uznemiravanje. Obavijesti nekoga tko može pomoći, to može biti roditelj, učitelj ili školski pedagog.

3. savjet

Preokreni jednostavnim koracima negativne razgovore u pozitivne.

Primjer: Ako netko objavi nešto negativno o tvom prijatelju, okupi druge i uz njihovu pomoć objavite ljubazne i dobre komentare o osobi koja je žrtva negativnog ponašanja. Pritom pazi, nemojte objavljivati ništa zlobno o zlostavljaču. Svojim primjerom pokažite kako širenjem dobrih vibracija možete spriječiti zlostavljanje na internetu.

4. savjet

Dobro odlučuj o tome što ćeš reći i na koji način.

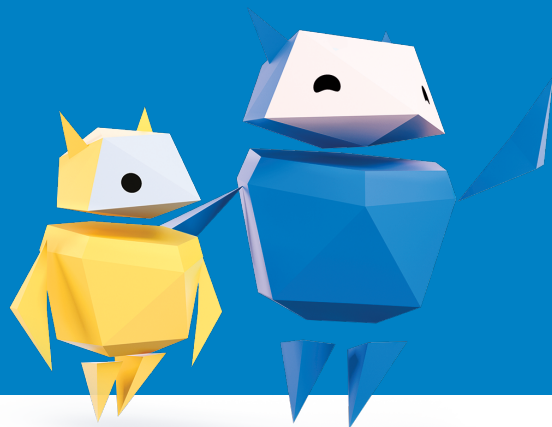
Primjer: ako nešto ne možeš reći u stvarnom životu, nemoj to pisati ni po internetu.

5. savjet

Širi dobre vibracije i ljubaznost po internetu.

Istražuj hrabro

Savjeti za hrabro ponašanje na internetu

1. savjet

Našao/la si nešto negativno? Reci to!

Ako ti je zbog nečega neugodno ili se na bilo koji način osjećaš loše, prijavi to. Samo hrabro! Razgovaraj s osobom od povjerenja koja može pomoći, učiteljem, stručnom službom ili roditeljima.

2. savjet

Traži pomoć.

Hrabrost je tražiti pomoć jer ne znaš što napraviti. Ako pomaže tebi ili drugima da ne budete povrijeđeni ili sprječava štetu, onda je tražiti pomoć hrabro i pametno.

3. savjet

Prijavi i/ili blokiraj neprimjeren sadržaj.

Prijava putem alata za blokiranje i/ili prijavu na stranici ili u aplikaciji pomaže ljudima na koje se sadržaj odnosi, njihovoj zajednici i platformama na kojima je sadržaj objavljen.

4. savjet

Prikupi dokaze.

Prije blokiranja ili prijave neprimjerenog sadržaja svakako bi bilo mudro napraviti sliku zaslona ako kasnije zatrebaš dokaz.

5. savjet

Nemoj se bojati!

Ako ti nepoznata osoba napiše neobičnu poruku ili komentar, najprije to reci odrasloj osobi od povjerenja, zatim blokiraj i prijavi profil nepoznate osobe.